

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 14CoCsp/5/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120441288
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:6120441288.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Majerníka a členov senátu JUDr. Andreja Radomského a doc. JUDr. Petra Molitorisa, PhD. v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35 724 803, so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, právne zastúpený: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: T. Š., W.. XX.XX.XXXX, F. T. V. XXX/XX, XXX XX V., o zaplatenie 4.271,98 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 28.3.2022, č.k. 9Csp/28/2021-157, jednohlasne takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok súdu prvej inštancie.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit:

„I. Žalobu zamieta.

II. Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100% a to do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu 1. inštancie o výške týchto trov.“

2. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že:

2.1. Súd prvej inštancie vo svojom prvom rozhodnutí č.k. 9Csp/28/2021-102 zo dňa 27.5.2021 uviedol, že žalobca sa voči žalovanému domáhal zaplatenia sumy 4.271,98 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2.975,10 eur od 10.12.2019 až do zaplatenia ako nedoplatku z úverového vzťahu vzniknutého na základe Zmluvy o úvere uzavretej medzi právnym predchodcom žalobcu Slovenskou sporiteľnou, a.s. a žalovaným dňa 8.9.2017. Na základe vykonaného dokazovania konštatoval, že zmluva nebola uzavretá na jednej listine, ale prostredníctvom samostatného návrhu a jeho prijatia. S poukazom na ust. § 43a ods. 1, § 43c ods. 1, § 44 ods. 2, § 54a, § 100 ods. 1, § 107 ods. 2, § 451, § 456, § 457 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) a zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „ZoSÚ“) konštatoval, že uvedenie výšky splátky, RPMN a celkovej čiastky na zaplatenie je podstatnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorej neuvedenie v zmluve je sankcionované tým, že takáto zmluva je bez poplatkov a bez úrokov. V prípade, ak zo strany adresáta návrhu na uzavretie zmluvy dôjde k zmene výšky splátky, RPMN a celkovej čiastky na zaplatenie, takúto odpoveď je potrebné považovať za nový návrh, ktorý musí byť opätovne prijatý. Keďže v uvedenom prípade k tomu nedošlo, súd dospel k záveru, že zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorá je predmetom tohto konania, uzavretá nebola. Vzťah medzi účastníkmi konania, tak posudzoval ako vzťah z bezdôvodného obohatenia, pričom išlo o plnenie bez právneho dôvodu. K poskytnutiu úveru došlo zo strany žalobcu v mesiaci 09/2017. Subjektívna premlčacia lehota uplynula v mesiaci 09/2019

a objektívna premlčacia lehota v mesiaci 09/2020. Nakoľko žaloba bola podaná až dňa 25.11.2020, t.j. po uplynutí subjektívnej premlčacej doby, ako aj objektívnej premlčacej doby, súd túto žalobu zamietol.

2.2. Odvolací súd uznesením č.k. 14CoCsp/4/2021-126 zo dňa 16.12.2021 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedol, že súd prvej inštancie konštatoval nezgodu návrhu na uzavretie zmluvy s listinou o jeho prijatí. Zo zápisnice z pojednávania dňa 27.5.2021 a iných procesných úkonov však neplynie, aby si súd po prejavenej vôli spotrebiteľa na uzavretie zmluvy overoval aj cez jeho vyjadrenie ako a či ďalej pokračoval kontraktálny proces, či po potvrdení banky nebol prípadnými prostriedkami diaľkovej komunikácie alebo inak dosiahnutý konsenzus aj na tých náležitostiach zmluvy, ktoré vyhodnotil súd prvej inštancie za nezgodné prejavy vôle. Poukázal, že takýto postup umožňuje súdu ustanovenie § 295 CSP. Pritom prípadný konsenzus v inej, než písomnej forme nie je spojený so záverom o neuzavretí zmluvy, ale len so zákonom uvedeným následkom (viď ďalej napr. ustanovenie § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z.). Z obsahu spisu síce nevyplýva, či nedošlo k ďalšiemu úkonu žalovaného po doručení predmetného potvrdenia o uzavretí zmluvy zo dňa 08.09.2017, avšak nebolo sporným, že právny predchodca žalobcu zaslal žalovanému sumu zodpovedajúcu výške „žiadaného úveru“ na účet, ktorý uviedol žalovaný v návrhu na uzatvorenie zmluvy. Tieto prostriedky žalovaný použil pre svoju potrebu a svoje záväzky na vrátenie úveru čiastočne plnil. S prihliadnutím na okolnosti prípadu, keď žalovaný podal takmer identický návrh na uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere veriteľovi, pričom zo strany veriteľa došlo iba k nepatrnej úprave obsahových náležitostí predmetnej zmluvy v prospech samotného dlžníka, sa javí byť vysoko pravdepodobným, že žalovaný mohol vyjadriť súhlas s podmienkami uvedenými v potvrdení o uzatvorení zmluvy zo dňa 8.9.2017. Nie je preto vylúčené, že došlo k zhode aj v tých náležitostiach, ktoré podľa súdu prvej inštancie sú odlišné. Zodpovedanie tejto otázky je však z produkovaného dokazovania zatiaľ nemožné, pretože tak ako je už uvedené vyššie, po vyslovenom predbežnom právnom posúdení vecí na úvod pojednávania, súd prvej inštancie sa už týmito skutočnosťami nevenoval. Potvrdenie akceptácie bolo možné realizovať elektronickými prostriedkami (ktoré podľa § 40 ods. 4 OZ zodpovedajú náležitosti písomnej formy), ale aj iným zákonom upraveným spôsobom nemajúcim náležitosti písomnej formy, ale ktoré nevedú k záveru o neuzavretí zmluvy, ale k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Aplikácii citovaných ust. § 40 ods. 4 OZ vo vzťahu ku prostriedkom elektronickej komunikácie sa súd prvej inštancie vôbec nevenoval. Odvolací súd preto súdu prvej inštancie uložil povinnosť dať odpoveď na otázky priebehu celého kontraktálneho procesu s využívaním možnosti písomnej formy právnych úkonov elektronicou formou (§ 40 ods. 4 OZ), zistiť, či nedošlo k uzavretiu zmluvy inou než písomnou formou a aké následky malo nedodržanie prípadnej písomnej formy.

2.3. Súd prvej inštancie po opätovnom prejednaní viazaný právnym názorom odvolacieho súdu dospel k záveru, že nie je dôvod rozhodnúť inak ako v jeho prvom rozsudku, pričom zotrval v celom rozsahu na odôvodnení uvedenom v prvom rozsudku. Uviedol, že skutočnosť, či zmluva vznikla a je platná, je vždy otázkou právneho posúdenia a vecnej legitímácie, ktorej skúmanie patrí súdu ex offio bez toho, aby to strana musela namietat'. Kogentné ustanovenia OZ nemôžu byť totiž menené ani prípadným zhodným tvrdením účastníkov kontraktálneho procesu. Ani druh odchýlky prijatia návrhu zmluvy od tohto návrhu relevantný nie je, nakoľko musí ísť o absolútnu zhodu, ktorá vyplýva aj z rozhodnutí krajských súdov. Aj podľa Občianskeho zákonníka pre prax (komentár) od JUDr. Jaroslava Krajča - „ustanovenie § 44 ods. 2 OZ kvalifikuje prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, ako odmietnutie návrhu a považuje ho za nový návrh.“ V prejednávanej veci išlo pri prijatí návrhu o obsahové zmeny a nie iba o akceptáciu návrhu iným pojmovým vyjadrením, preto zotrval na tom, že jeho postup i závery v predchádzajúcom rozhodnutí sú správne.

2.4. V zmysle pokynu odvolacieho súdu vyzval sporové strany na preukázanie pokračovania kontraktálneho procesu. Žalobca na výzvu súdu odpovedal, že úkon, ktorým by bol schválený nový návrh už k dispozícii nemá. Z toho plynie, že žalobca si bol a je vedomý, že úkon schválenia nového návrhu bol potrebný, a tiež, že toto schválenie nemá a ani mať nemôže, pretože on, resp. jeho právny predchodca, vychádzal z platného uzavretia zmluvy. Aj pre konkludentný právny úkon sa vyžaduje vôľa a jej prejav zameraný k dosiahnutiu právneho následku.

2.5. Navyše aj v prípade, že by súd dospel k záveru, že predmetná zmluva vznikla, túto žalobu by v celom rozsahu zamietol s poukazom na ust. § 7 ods. 1, 16, 17 a 20 a § 11 ods. 2 ZoSÚ. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne

taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Žalobca na výzvu súdu uviedol, že príjem žalovaného bol 780,- eur, avšak žiadne doklady na jeho preukázanie nepredložil. Rovnako nepredložil žiadne doklady o rodinnej a sociálnej situácii žalovaného, o jeho výdavkoch na živobytie. Údaje o úverovej (ne)zaťaženosti žalovaného sa javia ako údaje z interného systému Slovenskej sporiteľne, a nie ako údaje z registrov SRBI alebo NRKI. Súd preto uzavrel, že žalobca pri preverovaní bonity nepostupoval s odbornou starostlivosťou, čoho výsledkom je, že poskytnutý úver je bez úrokov, bez poplatkov a k jeho platnému predčasnému zosplatneniu nedošlo. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru je preto neplatným právnym úkonom podľa § 39 OZ. Žalovanému tak zostalo zachované právo splácania úveru v splátkach. Postup a podmienky platnosti postúpenia pohľadávky zo spotrebiteľského úveru sú uvedené v § 17 ods. 1 ZoSÚ, podľa ktorého práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a: a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona, alebo osobitného predpisu na veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu a b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. V prejednávanej veci dospel súd k záveru, že k platnému predčasnému zosplatneniu úveru nedošlo, pričom konečná splatnosť úveru bola určená dňom 5.10.2020. Pohľadávka nemohla byť predmetom postúpenia dňa 9.12.2019, preto aktívna vecná legitímácia žalobcovi nesvedčí, čo je dôvodom, aby súd žalobu zamietol.

2.6. O trovách konania rozhodol v zmysle ust. § 255 ods. 1 v spojení s ust. § 262 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. V zákonom stanovenej lehote podal žalobca voči tomuto rozsudku odvolanie, ktoré odôvodnil tým, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Uviedol, že súd nepostupoval podľa odôvodnenia zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu, pričom jeho právnymi závermi bol viazaný (§ 391 ods. 2 CSP), v dôsledku čoho nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súd prvej inštancie zotrval na svojom právnom názore, že k uzavretiu zmluvy nedošlo, následne však vyžaduje preukázanie skúmania bonity pre prípad, že by k uzavretiu zmluvy došlo. Súd tak zaťažil toto konanie vadou svojvôle a nepreskúmateľnosti, nakoľko z odôvodnenia nie je zrejmé, akým spôsobom sa súd s otázkou uzavretia zmluvy vysporiadal. Rozhodnutie súdu považuje za nekonzistentné, vzájomne si protirečiacie, nerešpektujúce právne závery nadriadeného súdu, nepredvídateľné a absolútne svojvoľné. V prípade neexistujúcej zmluvy trvá na svojich vyjadreniach o nemožnosti aplikácie ust. § 54a OZ. Žalovaný námietku premĺčania nevzniesol, na splnení dlhu sa chcel so žalovaným dohodnúť prostredníctvom súdneho zmiernu, ktorý súd z dôvodu údajného rozporu s právnymi predpismi neschválil. Pre prípad existujúcej zmluvy súd žalobu zamietol pre neskúmanie bonity, pričom žalobca tento právny záver nepovažuje za správny, nakoľko toto nevyplýva z vykonaného dokazovania. S poukazom na ust. § 7 ods. 1 a § 11 ods. 2 ZoSÚ uviedol, že ak veriteľ posudzoval bonitu aspoň jedným zo spôsobov uvedených v ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, nemohlo dôjsť k hrubému porušeniu povinností veriteľa posudzovať bonitu spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou, nakoľko zákonodarca uviedol slovo „alebo“, teda výrokovú spojku, ktorá v právnej logike predstavuje vylučovací vzťah dvoch hypotéz. Žalovaný nepoprel ani jedno z tvrdení žalobcu ohľadom skúmania bonity, na základe čoho je potrebné považovať tvrdenia žalobcu za nesporné. Súd neprípustným spôsobom právne zastúpil žalovaného a rozporoval tieto tvrdenia. Žalobca predložil dôkaz o skúmaní bonity lustráciou v databáze banky. Dopyt bol vykonaný v deň podpisu zmluvy a bonita bola vypočítaná správne, teda na základe výsledkov databázy banky, ktorá aj s odôvodnením tvorí súčasť spisu. Žalobca považuje za preukázané, že neboli splnené podmienky hrubého porušenia povinnosti, nakoľko si právny predchodca žalobcu preukázateľne a nesporne svoju povinnosť preveriť dlžníka v registroch splnil. Bez náležitého skúmania bonity spotrebiteľa by úver postupca vôbec neposkytol. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a žalobe vyhovel.

4. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril. Nezúčastnil sa ani nariadeného pojednávania.

5. Odvolací súd odvolanie prejednal viazaný jeho rozsahom a dôvodmi (§ 379, § 380 CSP) na pojednávaní nariadenom na prejednanie odvolania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP. Ani po realizovanom pojednávaní nezistil dôvody, pre ktoré by mal byť rozsudok súdu prvej inštancie zmenený alebo zrušený. Záver súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby a o náhrade trov konania je vecne správny, preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

6. Súd prvej inštancie v poradí druhom rozsudku v danej veci zotrval na svojom odôvodnení rozhodnutia uvedenom už v prvom, odvolacím súdom zrušenom rozsudku. Treba však uviesť, že postupom, ktorý realizoval po predchádzajúcom kasačnom rozhodnutí odvolacieho súdu, overoval pre vec relevantné skutočnosti naznačené v rozhodnutí odvolacieho súdu. Vyzval strany na preukázanie skutočností týkajúcich sa pokračovania kontraktáčného procesu a rešpektujúc úkony strán (najmä odpoveď žalobcu na jeho výzvu s tým, že sa mu nezanechali doklady o potvrdení nového návrhu) privodil skutkový záver o nezavršení kontraktáčného procesu do konsenzu v náležitostiach zmluvy.

7. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie tak založil na právnom závere, že medzi stranami sporu nedošlo k uzatvoreniu zmluvy vzhľadom na skutočnosť, že zo strany adresáta návrhu na uzavretie zmluvy došlo k zmene výšky splátky, RPMN a celkovej čiastky na zaplatenie, čím došlo k zmene podstatných náležitostí zmluvy. Aby došlo k uzavretiu zmluvy, bolo potrebné túto odpoveď chápať ako návrh zmluvy, ktorý musí byť opätovne prijatý pôvodným navrhovateľom zmluvy. Keďže v uvedenom prípade k tomu nedošlo, mal súd prvej inštancie za to, že zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorá je predmetom tohto konania, uzavretá nebola. V dôsledku toho posúdil súd nárok žalobcu ako vydanie bezdôvodného obohatenia z neplatného právneho úkonu.

8. Zároveň súd prvej inštancie vyslovil, že aj v prípade, ak by zmluva medzi stranami sporu bola uzavretá platne, súd by žalobu zamietol z dôvodu, že právny predchodca si nespĺnil povinnosť uloženú mu ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, podľa ktorého je dodávateľ povinný s odbornou starostlivosťou skúmať bonitu klienta. V prípade, ak túto povinnosť dodávateľ hrubo poruší, ZoSÚ spája s týmto porušením sankciu v zmysle ust. § 11 ods. 2 ZoSÚ, teda spotrebiteľský úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov, pričom nemožno od dlžníka požadovať jednorazové splnenie dlhu. Na základe žalobcom predložených listinných dôkazov malo dôjsť k postúpeniu pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu na žalobcu, čomu malo predchádzať zosplatnenie poskytnutého úveru právnym predchodcom žalobcu. Toto zosplatnenie však súd prvej inštancie považoval za neplatné v dôsledku porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ. Zároveň ako neplatné vyhodnotil aj postúpenie pohľadávky na žalobcu, nakoľko v čase postúpenia išlo o živý úver, ktorý nemožno postúpiť na nebankový subjekt, teda dospel k záveru, že v prejednávanej veci žalobcovi nesvedčí aktívna vecná legitimácia, preto aj v tomto prípade je potrebné žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

9. Napriek tomu, že sporové strany mali k dispozícii rozhodnutie odvolacieho súdu aj s vysloveným názorom o potrebe zistenia priebehu celého kontraktáčného procesu s využívaním možnosti písomnej formy právnych úkonov elektronickou formou (vyššie cit. ust. § 40 ods. 4 OZ), nemobilizovali svoje procesné prostriedky (predovšetkým žalobca) na to, aby bolo preukázané, že došlo k uzavretiu zmluvy inou než písomnou formou.

10. Nemožno pritom ale opomenúť i to, že zatiaľ čo Občiansky zákonník v § 40 ods. 1 spája nedodržanie formy právneho úkonu stanovenej zákonom s absolútnou neplatnosťou takéhoto právneho úkonu, zákon č. 129/2010 Z.z. v § 11 ods. 1 stanovuje, že ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Uvedené dve právne normy, nakoľko s nedodržaním písomnej formy zmluvy spájajú rozličné právne následky, t.j. neplatnosť/ bezúročnosť, nemôžu obstať popri sebe. Preto je potrebné vychádzať zo skutočnosti, že zatiaľ čo § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka pojednáva o náležitostiach právnych úkonov vo všeobecnosti, zákon č. 129/2010 Z.z. hovorí o náležitostiach konkrétneho právneho úkonu. Ustanovenie § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka je preto lex generalis voči § 11 ods. 1 ZoSÚ, ktorý je k nemu lex specialis, a má teda pred aplikáciou § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka prednosť. V prípade, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nebola uzatvorená písomne, považuje sa poskytnutý spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov, čo možno považovať za primeranú sankciu za porušenie povinnosti uzavrieť zmluvu písomne.

11. V danom prípade z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalovaný odoslal žalobcovi Návrh na uzatvorenie zmluvy o splátkovom úvere, v ktorom výška úveru bola 3.000,- eur, výška splátky 115,39 eur, RPMN 23,72 %, celková čiastka spojená s úverom 4.153,23 eur. Následne Potvrdením o uzatvorení zmluvy zo dňa 8.9.2017 žalobca prijal návrh žalovaného, pričom však výšku splátky bola 115,18 eur, RPMN vo výške 23,42 % celková čiastka spojená s úverom vo výške 4.145,85 eur. Podľa zákona č. 129/2010 z.z. platného a účinného v čase prijatia návrhu žalovaného, v § 11 ods. 1 písm. b), poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa). Pokiaľ ide o nesprávne uvedené náležitosti zmluvy, a to výška splátky, RPMN a celková čiastka spojená s úverom, tieto sú náležitosťami podľa § 9 ods. 2 písm. g), k) a l) ZoSÚ, teda neuvedenie týchto náležitostí zákon o spotrebiteľských úveroch spája so sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti, nie neplatnosti zmluvy.

12. Z prehľadu platobnej histórie k č. účtu 5135065461 (č.l. 48 - 51) zároveň vyplýva, že dňa 8.9.2017, t.j. v rovnaký deň, kedy žalobca vystavil potvrdenie o uzatvorení zmluvy, žalovaný čerpal úver vo výške 3.000,- eur, teda u žalobcu aj žalovaného došlo k zhodnému prejavu vôle uzavrieť predmetnú zmluvu. Zároveň žalovaný v priebehu konania nerozporoval, že by predmetný úver nečerpal, naopak bol ochotný so žalobcom uzavrieť zmier.

13. V danom prípade z vykonaných prednesov strán i z realizovaných dôkazov možno konštatovať, že síce nedošlo k uzatvoreniu zmluvy v zákonom predpísanej písomnej forme, nakoľko súd nemá za preukázanú existenciu dvoch platných vzájomných a obsahovo zhodných prejavov vôle zmluvných strán, avšak to nie je samo o sebe dôvodom pre neplatnosť zmluvy. V zmysle § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. by bolo potrebné predmetný úver považovať za bezúročný a bez poplatkov vzhľadom na chýbajúcu písomnú formu zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Pre rozhodnutie o zamietnutí žaloby sú však relevantnými ďalej uvedené a nepochybné zistené skutočnosti.

14. Odvolací súd k súdom prvej inštancie vykonanému dokazovaniu splnenia si povinnosti uloženej dodávateľom v zmysle ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ dodáva, že súd prvej inštancie správne pristúpil k skúmaniu splnenia tejto povinnosti, nakoľko súdy majú ex offio povinnosť skúmať túto povinnosť dodávateľov, a zároveň je správny aj záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru. Žalobca v konaní totiž nepreukázal, že by si túto povinnosť splnil.

15. Odvolací súd v tejto spojitosti poukazuje, že články 8 a 23 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offio aj existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve.

16. Ustanovenie § 7 ods. 1 ZoSÚ zakotvuje povinnosť veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver na základe relevantných a aktuálnych informácií. Uvedené ustanovenie má zabezpečiť, aby veriteľa správne odhadli schopnosť spotrebiteľa splácať a správať sa tak obozretne jednak z pohľadu návratnosti úveru a tiež z pohľadu dôsledkov nezodpovedného požičiavania na strane spotrebiteľov (porov. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/153/2019).

17. Na základe výzvy súdu prvej inštancie zo dňa 21.2.2022, ktorou vyzval žalobcu, aby zaslal všetky doklady a výstupy z registrov, ktorými sa overovala bonita žalovaného pred poskytnutím úveru, amortizačnú tabuľku úveru, žalobca doručil súdu vyjadrenie. Uviedol, že odborná starostlivosť pri posudzovaní schopnosti žalovaného splácať úver bola zachovaná, pričom klientom deklarováný príjem overený dopytom do Sociálnej poisťovne bol vo výške 780,- eur, existujúce záväzky 37,- eur (celkovo 377,- eur, vypláca 340,- eur), ukazovateľ schopnosti splácať (disponibilný zostatok) 392,- eur, pričom splátka je nižšia ako disponibilný zostatok, podmienka primárnej návratnosti z disponibilných príjmov klienta bola splnená. Existujúce splátky úverov a úverová história klienta bola overovaná dopytom do Úverového registra.

18. Podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o splátkovom úvere veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto

zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

19. Podľa § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o splátkovom úvere, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

20. Podľa čl. 8 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzatvorením zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať.

21. Podľa čl. 26 preambuly Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedajúcich postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity, a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takému správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií, veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

22. Dodržanie takýchto hraníc vymedzených pre režim sankcií, ktorý bol stanovený zo strany členského štátu, v danom prípade v súvislosti so sankciou spočívajúcou v zániku v zásade celého nároku veriteľa na úroky v prípade porušenia povinnosti upravenej v článku 8 smernice 2008/48 preveriť pred uzatvorením zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa posudzoval Súdny dvor Európskej únie v rozsudku LCL Le Crédit Lyonnais (C-565/12) z 27. marca 2014 a vzhľadom na dôležitosť cieľa ochrany spotrebiteľov, ktorý je nerozlučne spojený s povinnosťou veriteľa preveriť úverovú bonitu dlžníka vyslovil, že ak by sa sankcia zániku nároku na úroky oslabilala alebo úplne znefunkčnila, nevyhnutne by z toho vyplývalo, že nemá skutočne odrádzajúcu povahu (pozri body 52. a 53. tohto rozsudku a body 64. a 65. rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a. s. proti Kláre Bíróovej).

23. Zatiaľ čo ustanovenie § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch zakotvuje povinnosť veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver na základe relevantných a aktuálnych informácií, § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch ustanovuje, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov, ako aj jeho lustráciou cez príslušné databázy, pričom nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti.

24. Berúc do úvahy uvedené, odvolací súd dospel k záveru, že právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver aj napriek tomu, že nemal hodnovernými dokladmi preukázaný príjem žalovaného a jeho výdavky na živobytie a tým zodpovedajúcu otázku, či žalovanému zostáva dostatok peňažných prostriedkov na splácanie úveru. V dôsledku takéhoto formálneho a odbornej starostlivosti

nezodpovedajúceho postupu právneho predchodcu žalobcu nedošlo k dostatočnému overeniu bonity žalovaného. Z uvedených listín a registra nemohol veriteľ zistiť celkovú finančnú situáciu žalovaného, teda takýto postup nemožno považovať za skúmanie bonity. Odvolací súd uvádza, že v prípade, ak by aj uvedené konanie považoval za skúmanie bonity žalovaného, toto konanie by nebolo možné považovať za náležité skúmanie bonity s odbornou starostlivosťou, pretože bez toho, aby veriteľ skúmal aj iné aspekty a okolnosti na strane žalovaného, ako napr. jeho celkovú zadlženosť, počet vyživovacích povinností, mesačné výdavky, výdavky na zabezpečovanie ubytovania, stravy, atď. Právny predchodca žalobcu si nemohol utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovaného potrebnej pre posúdenie jeho schopnosti splácať dlh zo zmluvy. Z uvedeného teda možno konštatovať správny záver súdu prvej inštancie o nesplnení si povinnosti žalobcom o preukázaní odbornej starostlivosti posúdenia schopnosti žalovaného splácať úver. Odvolací súd záverom poukazuje na to, že pre posúdenie splnenia povinnosti ustanovenej v § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity spotrebiteľa.

25. Za týchto okolností právny predchodca žalobcu zjavne nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., ale naopak, tieto svoje povinnosti porušil, keď riadne neskúmal príjem a výdavky žalovaného, čím sú naplnené predpoklady hmotnoprávnej fikcie podľa § 11 ods. 2 zákona prvá veta, t.j., že právny predchodca žalobcu nebol oprávnený vyžadovať od žalovaného jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

26. Keďže právny predchodca žalobcu nemohol pristúpiť k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, postúpenie pohľadávky zo spotrebiteľského úveru v zmysle ust. § 17 ZoSÚ a v ňom uvedených podmienok je rovnako neplatným úkonom.

27. Právny predchodca žalobcu nemohol postúpiť žalobcovi tzv. „živý úver“, preto je zmluva o postúpení pohľadávky predložená žalobcom neplatným právnym úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka a žalobca nie je v prejednávanej veci aktívne vecne legitimovaný.

28. Vzhľadom na nedostatok aktívnej vecnej legitimácie na strane žalobcu, súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že žalobu je potrebné zamietnuť.

29. Na základe uvedených skutočností považuje odvolací súd odvolanie žalobcu za nedôvodné a vzhľadom na uvádzané dôvody odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

30. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP a ustanovením § 262 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že žalobca v odvolacom konaní úspech nemal a nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému v priebehu odvolacieho konania žiadne preukázateľné trovy nevznikli, preto odvolací súd nárok na ich náhradu sporovým stranám nepriznal.

31. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov, § 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).